SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

państw. Gimnazjum I. im. W. Pola

W TARNOPOLU

za rok szkolny 1925|26.

TARNOPOL
NAKŁADEM FUNDUSZU SZKOLNEGO.

Z drukarni Leona Wierzbickiego w Tarnopolu Pasaż Adlera l. 6.
1926.

CZĘŚĆ ADMINISTRACYJNA.

I. Skład grona naucz. z końcem r. szk. 1925|6.

A. Nauczyciele etatowi, czynni z końcem roku sprawozd.:

1. **Vogl Franciszek,** dyrektor.

2. **Bochenek Leon,** dr. praw, nauczyciel, gosp. kl. IV, uczył historji w kl. IV, VI, VIII, geografji w kl. I, II, IV, VI, j. niemieckiego w kl. IV, tyg. godz. 22.

3. **Graubart Ozjasz,** profesor, gosp. kl. V, uczył matematyki w kl. IV—VIII, fizyki w kl. VII i VIII, tyg. godz. 21.

4. **Kosiak Marjan,** profesor, gosp. kl. VI, zawiadowca bibljoteki nauczycielskiej, uczył j. łacińskiego w kl. I, V, VI, j. greckiego w kl. VI, tyg. godz. 21.

5. **Lercher Ferdynand,** nauczyciel, gosp. kl. III, zawiadowca bibljoteki dla uczniów, uczył historji w kl. I, III, V, VII, geografji w kl. III, V, j. polskiego w kl. III i IV, tyg. godz. 22.

6. **Mosler Józef,** profesor, uczył j. niemieckiego w kl. V—VIII, j. łacińskiego w kl. III, tyg. godz. 18+3 godz. w III gimn.

7. **Panejko Aleksander,** nauczyciel dyplomowany, uczył j. niemieckiego w kl. II i III, matematyki w kl. I, tyg. godz. 12+9 w III gimnazjum.

8. **Pop Tomasz,** rzeczywisty nauczyciel, gosp. kl. I, pomocnik dyrektora w czynnościach kancelaryjnych, uczył j. polskiego w kl. I, V—VIII, tyg. godz. 19+4.

9. **Syrek Jan,** nauczyciel, gosp. kl. II, uczył nauk przyrodniczych w kl. I, II, III, matematyki w kl. II, III, j. polskiego w kl. II, historji w kl. II, kaligrafji w kl. I, tyg. godz. 22.

10. **Szewczyk Piotr,** rzeczywisty nauczyciel, gosp. kl. VIII, uczył j. łacińskiego w kl. VIII, j. greckiego w kl. IV, V, VIII, tyg. godz. 20.

11. **Szmilewski Antoni,** nauczyciel, uczył gimnastyki w kl. I—VIII, nadto prowadził gry i zabawy, tyg. godz. 22+4 godz. w II. gimnazjum.

12. **Urba Marjan,** ks. profesor, uczył religji rzymsko-katol. w kl. I—VIII, tyg. godz. 16.

13. **Wiakowski Kazimierz,** profesor, przez cały rok szkolny na urlopie pełni obowiązki nauczycielskie w pol. gimnazjum Macierzy szkolnej w Gdańsku, rozp. Min. W. R. i O. P. Nr. 8418/D II, z dnia 17 czerwca 1925 r.

14. **Wiśniewski Karol,** nauczyciel, gosp. kl. VII, uczył j. łacińskiego w kl. II, IV, VII, j. greckiego w kl. VII, propedeutyki filozofji w kl. VII i VIII, tyg. godz. 23.

15. **Zamłyński Stefan,** nauczyciel, przez cały rok szkolny na urlopie dla poratowania zdrowia rozp. K. O. S. L. 12420/W II, z dnia 7 września 1925 r.

16. **Grabowski Aleksander,** dr. medycyny, lekarz szkolny tut. państw. seminarjum naucz. urzędował w tut. zakładzie dla młodzieży I gimnazjum we wtorki, czwartki i soboty.

B. Nauczyciele etatowi innych szkół.

1. **Klimek Andrzej,** profesor państw. III gimnazjum, uczył od 1/II 1926 nauk przyrodniczych w kl. VI, tyg. godz. 2.

2. **Szczepanik Władysław,** egz. nauczyciel państw. II. gimnazjum, uczył rysunków w kl. I i V, tyg. godz. 5.

3. **Taubeles Samuel Aron,** dr. filozofji, profesor państw. III. gimnazjum, uczył religji mojżeszowej w kl. III—VIII tyg. g. 12.

C. Nauczyciele kontraktowi.

1. **Blaschke Ignacy,** nauczyciel kontraktowy państw. III. gimnazjum uczył rysunków w kl. II, III, IV, tyg. godz. 6.

II. Zmiany w gronie naucz. w ciągu r. spraw.

1. **Mosler Józef,** profesor państw. II. gimnazjum, został przydzielony do słuby w tutejszym zakładzie rozp. K. O. S. L. 11785/II z dnia 7 września 1925 r.

III. Pomieszczenie zakładu.

Zakład I. gimnazjum mieści się we własnym budynku na ul. 3-go Maja l. 8. Zakład nie posiada własnej sali gimnastycznej, a ćwiczenia gimnastyczne uczniów odbywały się latem na podwórzu szkolnem, zimą zaś początkowo w sali „Sokoła", następnie w sali gimnastycznej II i III gimnazjum.

W budynku szkolnym mieści się pomieszkanie dyrektora i tercjana.

Słudzy szkolni: 1) Samardak Marjan, tercjan zakładu.
2) Maciewicz Szczepan, tymcz. pom. tercj.
3) Steciuk Franciszek, nieetatowy sługa szk. przyjęty na mocy rozp. K. O. S. L. 6269/II z dnia 14 maja 1925.

IV. Wychowanie.

W ciągu nauki szkolnej zwracano baczną uwagę nie tylko na wychowanie intelektualne, ale i narodowe, obyczajowe i zdrowotne. Gospodarze klas urządzali ze swymi wychowankami wycieczki w okolice miasta, przyczem starali się poznać ich charaktery, upodobania zalety i wady.

Wielu uczniów tut. zakładu mieszkało w Bursie Polskiej im. dra Maurycego Maciszewskiego, zostającej pod opieką dra Bochenka, a 26 dojeżdżało codziennie.

V. Bibljoteka Nauczycielska.

Bibljoteka Nauczycielska tut. zakładu liczy okrągło 20.000 tomów (dzieł, czasopism, programów). W ciągu r. szk. 1925/6 przybyło 7 książek z darórw przeważnie Min. W. R. i O. P.

W roku sprawozdawczym zawiadowca ustawił na nowo książki w 16 szafach, wydzielił resztę książek niezakatalogowanych lub należących do Bibljoteki uczniów, ponumerował i popieczętował część wydawnictw perjodycznych. Dzięki ułożeniu książek powiększył się ruch w bibljotece. Pożyczało 20 osób, a to 15 nauczycieli, 5 uczniów z wyższych klas tut. zakładu. Wypożyczono razem 145 tomów dzieł naukowych. Na wniosek bibljotekarza uchwaliła konferencja nauczycielska w lutym 1926 opłatę od każdego wypożyczonego tomu w kwocie 10 gr. miesięcznie. Z tych opłat oprawiono 12 tomów. Wydano 14 zł., pozostało w dniu 12/VI gotówki 4 zł. 50 gr.

VI. Bibljoteka uczniów.

W roku szkolnym 1925/6 Bibljoteka książek polskich dla uczniów powiększyła się o 117 dzieł (w 123 tomach).

Ogólna liczba książek wynosi 1127 dzieł w 1440 tomach. W roku sprawozdawczym zakupiono książek za łączną kwotę 496·30 zł., którą pokryto z następujących źródeł:

Ministerstwo W. R. i O. P.	195.79 zł.
Składki miesięczne uczniów od września do marca	235·51 zł.
Dyrekcja I. gimnazjum	65 — zł.
Razem .	496·30 zł.

Ogólna suma składek, złożonych przez uczniów w roku 1925/6 wynosi 379 50 zł., z czego 143·90 zł. wydano na oprawę książek.

Stan liczbowy bibljoteki niemieckiej nie zmienił się.

VII. Gabinet geograficzny.

Zbiory gabinetu geograficznego przedstawiają się następująco:
137 map fizycznych, politycznych i do nauki historji,
1 atlas geologiczny Galicji,
135 obrazów do nauki geografji i historji,
9 map plastycznych,
1 globus.

Gabinet fizyki.

Ogólna liczba przyrządów wynosi 258 numerów. W roku szkol. 1925/6 przybyło 22 numerów.

Gabinet przyrodniczy.

Liczba okazów wynosi: Mineralogja: 560 numerów. Botanika: 141 num. Zoologja: 346 num. Tablice: 164 numerów.

VIII. Harcerstwo.

W tut. zakładzie istnieje drużyna harcerska jako III. Tarnopolska Drużyna Harcerska im. ks. Józefa Poniatowskiego. Należy ona do Związku Harcerstwa Polskiego, a podlega bezpośrednio Komendzie Chorągwi Lwowskiej.

W r. 1925/6 zostają opiekunami drużyny pp. Kosiak Marjan i Szmilewski Antoni. Z początkiem roku szkolnego komendantem drużyny był drużynowy Rojek Emil, ucz. VII kl. W jego miejsce na wiosnę b. r. szk. zostaje mianowany drużynowym Olender Antoni, ucz. VII kl. tut. zakładu.

Z początkiem roku szk. należało do drużyny 30 harcerzy, przy końcu roku 37. Drużyna dzieliła się na 4 zastępy.

W ciągu roku drużyna odbyła szereg wycieczek dalszych w okolice Tarnopola, połączonych z pogadankami mającemi na celu wpojenie w harcerzy zasad, zawartych w 10 punktach prawa harcerskiego. W czasie wycieczek posługiwano się przy sygnalizacji alfabetem Morse'go. Celem zachęcenia harcerzy do dalszej pracy nad sobą wprowadzono w roku sprawozdawczym zawody zastępów.

IX. Zmarli.

1. **Zamłyński Stefan,** etatowy nauczyciel tut. zakładu, zmarł we Lwowie dnia 13 maja 1926 r. Odznaczał się niezwykłemi zdolnościami, głębią wiedzy, wielką pracowitością, a przedewszyst-

kiem nadzwyczajnem umiłowaniem zawodu i młodzieży, powierzonej jego pieczy. Poświęciwszy się filologji klasycznej, starał się dać uczniom głębszy wgląd w ducha kultury starożytnej i wzbudzał w nich zapał do nauki języków klasycznych.

Cechowały go wielka prostota, skromność, miłość prawdy, serdeczność i szczerość w obejściu, pogodny umysł i wylane serce. Śmierć jego wzbudziła żal wielki tak sercach kolegów, jak uczniów.

2. **Gawalewicz Adolf Juljusz,** em. profesor IX. gimn. we Lwowie, zmarł 9 grudnia 1925 r. Ś. p. Adolf Gawalewicz był przez długi szereg lat profesorem tut. zakładu. Założył tu bibljotekę podręczników szkolnych dla młodzieży, tudzież wydał repetitorjum historji dla maturzystów.

3. **Dąbrowski Henryk,** uczeń IV klasy tut. zakładu, zmarł tragiczną śmiercią dnia 27 września 1925 r. Grono nauczycielskie wraz z młodzieżą odprowadziło go dnia 29 września 1925 r. na miejsce wiecznego spoczynku.

Cześć Ich pamięci!

X. Kółka naukowe.

1. W sprawozdawczym roku szkolnym powołano do życia za inicjatywą prof. Popa nieczynne przez kilka lat „Kółko Polonistów“ uczniów wyższych klas tut. zakładu. Kuratorem Kółka był prof. Pop, przewodniczącym ucz. VII kl. Rojek Marjan, sekretarzem ucz. VI kl. Łomnicki Antoni. Członkowie Kółka, najzdolniejsi i najpilniejsi uczniowie klas VI, VII i VIII, odbyli szereg posiedzeń, na których odczytywano referaty i odbywały się dyskusje na najrozmaitsze tematy z dziedziny literatury i kultury polskiej

Między innymi wygłosili bardzo dobre referaty: 1) Bugiel Karol (VIII kl.): „Towarzystwa Filomatów i Filaretów“, 2) Kleinberg Jakób (VIII kl.): „Żywy spadek po Grecji i Rzymie“ i inni. Dyskusje utrzymane na wysokim poziomie, świadczyły, iż wielu tut. uczniów dopełnia naukę szkolną samokształceniem się w domu, chcąc pogłębić niektóre dziedziny wiedzy, by w przyszłości z zupełnem przygotowaniem oddać się studjom na uniwersytecie.

2. Za inicjatywą i pod kierownictwem prof. K. Wiśniewskiego pracowali uczniowie wyższych klas także samodzielnie na polu filologji klasycznej i kultury antycznej w „Kółku filologicznem“. Wygłoszono na posiedzeniach tegoż Kółka dwa referaty, a mianowicie:

1) Uczeń VII kl. Rojek Marjan wygłosił referat na temat: „Próby scharakteryzowania głównych bóstw mitologji greckiej“, 2) Ucz. VII kl. Saphir Lazar wygłosił drugi referat na temat: **„Grecka sztuka dramatyczna“.**

Uczniowie wyższych klas wykazali duże zainteresowanie kwestjami z zakresu kultury starożytnej, czego wyrazem była duża frekwencja uczestników, oraz bardzo ożywiona dyskusja, którą odpowiednio kierował prof. Wiśniewski.

XI. Egzamin dojrzałości.

Egzamin dojrzałości w terminie jesiennym odbył się w dn. 25 i 26 września 1925, w terminie lutowym 24 i 26 lutego 1926 pod przewodnictwem dyrektora zakładu.

W terminie jesiennym otrzymali świadectwa dojrzałości: Amarant Samuel, Romanowicz Józef, Scharfspitz Zygmunt i Zellermayer Herman. Jednego ucznia reprobowano na pół roku.

W terminie lutowym zdali egzamin: Herzog Maksymiljan i Kälber Abraham.

Pisemny egzamin dojrzałości w terminie letnim odbył się w dniach 6, 7 i 10 maja, ustny zaś 17, 18 i 19 maja 1926 r. pod przewodnictwem dyrektora zakładu.

Świadectwo dojrzałości otrzymali: (Nazwisko i imię, data i miejsce urodzenia, data złożenia egzaminu, przyszłe studja).

1) Bugiel Karol, ur. 23/X 1905 w Tokach, 17/V, Prawo. 2) Degen Maurycy, ur. 17/VIII 1902 w Tarnopolu, 17/V, Farmacja. 3) Fischer Jakób, ur. 16/XI 1905 w Tarnopolu, 17/V, Elektrotechn. 4) Gottlieb Abraham, ur. 10/X 1904 w Tarnopolu, 18/V, Farmacja. 5) Gut Stanisław, ur. 8/VI 1906 w Podwołoczyskach, 17/V, Filozofja. 6) Haak Edmund, ur. 4/V 1907 w Hnilicach, 18/V, Szkoła podchorążych, 7) Jaworski Konstanty, ur. 20/X 1904 w Kłubowcach, 16/V, Szkoła podchorążych. 8) Juzwa Kazimierz, ur. 2/III 1906 w Netrebie, 18/V, Prawo. 9) Klecan Marjan, ur. 8/VII 1907, w Tarnopolu, 17/V, Filozofja. 10) Kleinberg Jakób, ur. 16/I 1906 w Tarnopolu, 17/V, Medycyna. 11) Kogut Antoni, 17/I 1905 w Korzeniowie, 19/V, Teologja. 12) Koreniec Aleksander, ur. 8/VI 1906 w Styju, 18/V, Prawo. 13) Landesberg Stanisław, ur. 28/VII 1908 w Krasna-Ilski, 18/V, Medycyna. 14) Langer Stanisław, ur. 2/XII 1908 w Postołówce, 19/V, Medycyna. 15) Liebergall Adolf, ur. 6/VI 1908 w Tarnopolu, 17/V, Medycyna. 16) Mihilewicz Kazimierz, ur. 26/II 1908 w Tarnopolu, 19/V, Teologja. 17) Nagler Izaak, ur. 3/IX 1908 w Korszyłówce, 1/V, Medycyna. 18) Nawrocki Włodzimierz, ur. 29/V 1907 w Podwołoczyskach, 17/V, Prawo. 19) Olinger Leon, ur. 24/VI 1908 w Podwołoczyskach, 18/V, Medycyna. 20) Podhorzer Mojżesz, 9/VIII 1905 w Tarnopolu, 17/V, Judaistyka. 21) Starkschall Natan, ur. 30/VI 1907 w Tarnopolu, 17/V, Elektrotechnika. 22) Szczęsny Edward, ur. 10/X 1905 w Stupkach, 19/V, Szkoła podchorążych. 23) Wo-

lański Ludwik, ur. 20/VI 1902 w Łanowcach, 19/V, Szkoła podchorążych. 24) Wróbel Józef, ur. 26/IX 1907 w Śniatynie, 19/V, Szkoła podchorążych. — Jednego ucznia reprobowano na pół roku.

XII. Kronika zakładu.

Rok szkolny 1925/6 rozpoczęto uroczystem nabożeństwem w kościele parafjalnym dnia 1 września 1925 r., zaś dnia 2 września rozpoczęła się regularna nauka szkolna.

Dnia 3 września 1925 urządził zakład nabożeństwo żałobne za b. kierownika tut zakładu ś. p. dyrektora z Gródka Jagiellońskiego Józefa Kurcza.

Dnia 11 września 1925 zwiedziła tut. młodzież pod kierownictwem nauczycieli „Targi Wschodnie“ we Lwowie.

Dnia 12 września 1925 wysłuchała młodzież wykładu prof. Syrka o lotnictwie.

W dniu W. W. Świętych złożyła młodzież zakładu wieniec na grobie pomordowanych w czasie zamieszek ukraińskich w r. 1919 ś. p. Dmytrowa i Popiela, zaś w Dniu Zadusznym wzięła udział w nabożeństwie i obchodzie ku czci „Nieznanego Żołnierza“ i na płycie złożyła wieniec.

Dnia 8 listopada 1925 uczestniczył zakład w obchodzie rocznicy koronacji Bolesława Chrobrego, twórcy potęgi Polski.

Dnia 13 listopada 1925 obchodził zakład uroczystość Patrona św. Stanisława Kostki.

Dnia 14 stycznia 1926 urządził zakład wspólnie z innemi tut. zakładami uroczysty obchód żałobny ku czci ś. p. Władysława Reymonta i Stefana Żeromskiego.

Dnia 20 stycznia 1926 odbyła się w zakładzie uroczystość na cześć ś. p. ks. Stanisława Staszica, na którą złożyły się: uroczyste nabożeństwo żałobne i wykład p. Popa o życiu i działalności ks. Staszica.

Dnia 1 lutego 1926 rozdano uczniom półroczne wykazy cenzur.

Dnia 17 kwietnia 1926 odbył się dla młodzieży tut. szkół wykład z obrazami świetl. o G. Śląsku a 7/V o gazach trujących.

Dnia 13 czerwca 1926 wziął zakład udział w uroczystości urządzonej z okazji złożenia przysięgi na Konstytucję przez nowo-obranego Prezydenta Państwa Ignacego Mościckiego.

Młodzież zakładu przystąpiła w ciągu roku szkolnego 3 razy do spowiedzi i komunji św.

Rok szkolny 1925/6 zakończono uroczystem nabożeństwem w kościele O. O. Dominikanów dnia 26 czerwca 1926, poczem rozdano uczniom świadectwa roczne.

XIII. Statystyka uczniów.

KLASA	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Razem
a) liczba wpisanych	23	33	32	27	16	27	20	25	203
b) ubyło	2	1	1	1	1	—	—	—	6
c) przybyło	—	—	—	1	—	—	—	—	1
d) pozostaje z końcem roku	21	32	31	27	15	27	20	25	198
Z końcem roku:									
a) rzymsko-katol.	18	26	17	11	4	8	8	13	105
b) grecko-katol.	3	6	2	3	—	—	—	2	16
c) mojżeszow. wyznania	—	—	12	13	11	19	12	10	77
a) narodowości polskiej	18	27	29	27	15	27	20	23	186
b) narodowości ruskiej	3	5	2	—	—	—	—	2	12
Miejsce zamieszkania rodziców:									
a) w Tarnopolu	6	8	12	12	10	21	17	11	97
b) w powiecie tarnopolskim	7	15	9	5	2	2	1	2	43
c) w innych powiatach Polski	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zatrudnie rodziców:									
a) ziemianie	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) rolnicy	5	15	13	8	—	2	1	3	47
c) przemysłowcy	—	—	—	—	—	—	1	—	1
d) rzemieślnicy	3	4	2	3	2	1	2	1	18
e) kupcy	—	—	8	2	7	11	2	8	38
f) wolne zawody umysłowe	1	2	—	2	1	—	—	1	7
g) wojskowi	1	1	—	—	—	—	1	—	3
h) urzędnicy	3	8	4	7	3	4	1	8	38
i) inne zawody	8	2	4	5	2	9	12	4	46
RAZEM	21	32	31	27	15	27	20	25	198

XIV. Opłata za zużyte materjały szkolne. Taksa administracyjna.

KLASA	Kwota l. uczn.	30	15	0	RAZEM		OGÓŁEM	20	10	Razem
					II. półr.	I. półr.				
I.	" "	— 0	270 18	— 3	270	172	442	340 17	40 4	380
II.	" "	270 9	315 21	— 2	585	268	853	620 31	10 1	630
III.	" "	150 5	345 23	— 3	495	364	859	520 26	50 5	570
IV.	" "	240 8	270 18	— 1	510	374	884	460 23	40 4	500
V.	" "	180 6	135 9	0	315	234	549	240 12	30 3	270
VI.	" "	360 12	180 12	— 3	540	452	992	500 25	20 2	520
VII.	" "	240 8	120 8	— 4	360	238	598	340 17	30 3	370
VIII.	" "	300 10	210 14	— 1	510	322	832	460 13	20 2	480
SUMA					3585	2424	6009	SUMA		3720

XV. Sprawozdanie lekarza szkolnego.

Uczniowie zakładu i w tym roka szkolnym zostawali pod opieką lekarza, który w ciągu roku każdego ucznia zbadał dwa razy. Uczniom i rodzicom zwracał uwagę na stan odżywiania i na wady organizmu. Choroby spojówek ocznych, leczył przechodnio w szkole, z próchnicą zębów odsyłał do prywatnych lekarzy. Przy odwiedzaniu lekcyj gimnastyki i rysunków lekarz baczył na odpowiednie trzymanie się uczniów, by zapobiec skrzywieniu kręgosłupa i wadom wzroku. W wyższych klasach wygłosił wykłady z zakresu higjeny społecznej (gruźlica, alkohol, choroby weneryczne). W klasach niższych na pogadankach higjenicznych wyjaśnił potrzebę czystości ciała i podał wymogi pracy umysłowej. Na początku roku był jeden wypadek śmierci z powodu gruźlicy opon mózgowych; chorób nagminnych w czasie roku nie było. W ciągu roku młodzież szkolna w czasie od października do kwietnia za małą opłatą gremjalnie korzystała z kąpieli natryskowych w zakładzie kąpielowym prywatnym pod nadzorem lekarza i nauczycieli raz na miesiąc.

Sprawozdanie lekarskie za rok szkolny 1925|26.

Ogólna liczba uczniów chrześcijan w ciągu roku szkolnego: 122.

Wiek	Liczba uczniów badanych	Liczba przypadków śmierci	Przeciętny wzrost w cent. bez obuwia	Przeciętna waga w klgr. bez ubrania	Obwód klatki piersiowej		Odżywianie			Powiększenie grucz. chł.	Skrzywienie kręgosłupa	Krzywica	Wady serca	Przepukliny	Gruźlica płuc	Gruźlica kości	Oddychanie przez usta	Próchnica zębów	Wady wymowy		Wzrok			Słuch		Częste krwotoki z nosa	Przewlekłe bóle głowy	Liczba dzieci kalek i ułomnych
					Najgłębszy wdech	Najgłębszy wydech	dobre	średnie	złe										jąkanie	inne	jaglica	inne cierpienia oczne	Wady wzroku	Cierpienia uszu	Wady słuchu			
10—11	4		132	30·1	69	58		3	1	3	3	4	1		2	1		2		1		1						
11—12	12		137	31·1	70	58	1	10	1	4	9	12	3		6	1		6				9	2			1	1	1
12—13	12		140	33·5	73	59	3	4	5	2	8	9	4		4			5				4					5	
13—14	18	1	145	38·8	78	64	7	8	3	6	10	10	4		10			7				11					2	1
14—15	12		146	38·7	76	64	5	3	4	3	7	8	1		7	1		6				3	1			1		
15—16	22		156	46·4	81	68	9	9	4	2	7	15	5		9			13				11				1	5	
16—17	11		162	52	85	71	7	2	2	3	6	4	5		5			4			1	4					1	
17—18	6		164	54·5	86	73	3	3		2	3	5	1		4			3				1					2	
18—19	10		169	61	91	75	7	3			2	7	3		3			10				4	2				1	
19—20	8		166	63·6	92	77	7	1			3	5	2		2			5				5	1				1	
20—21	3		166	61·8	93	78	3				1	2	1		2			2				2						
21—22	2		172	62·6	94	78	2					2	1		1			1				1						
23—24	1		170	61·8	93	80	1					1						1				1						
Ogółem	121	1					55	46	20	25	59	84	31		55	3		65		1	1	57	6			3	18	2

UWAGA: W rubryce „Gruźlica płuc" wykazano wszystkie zmiany chorobowe dróg oddechowych. Gruźlicy otwartej nie stwierdzono.

Sprawozdanie lekarskie za rok szkolny 1925|26.

Ogólna liczba uczniów żydów w ciągu roku szkolnego: 78.

Wiek	Liczba uczniów badanych	Liczba przypadków śmierci	Przeciętny wzrost w cent. bez obuwia	Przeciętna waga w klgr. bez ubrania	Obwód klatki piersiowej		Odżywianie			Powiększenie grucz. chł.	Skrzywienie kręgosłupa	Krzywica	Wady serca	Przepukliny	Gruźlica płuc	Gruźlica kości	Oddychanie przez usta	Próchnica zębów	Wady wymowy		Wzrok			Słuch		Częste krwotoki z nosa	Przewlekłe bóle głowy	Liczba dzieci kalek i ułomnych
					Najgłębszy wdech	Najgłębszy wydech	dobre	średnie	złe										jąkanie	inne	jaglica	inne cierpienia oczne	Wady wzroku	cierpienia uszu	Wady słuchu			
12—13	5		141	35·5	73	61	3	1	1		2	4	1		1							2	1	1	1		2	
13—14	11		146	39·0	76	64	6	4	1	1	3	7			4			11		1		7					5	
14—15	10		152	43·6	79	66	5	5		2	6	7			4			6		1		3	1				2	
15—16	12		160	50	82	69	7	2	3	1	7	8	4		8			5				3			1			
16—17	10		163	54	86	72	7	3		1	5	7	3		4			7				8					1	
17—18	13		164	54·5	86	72	5	8		1	7	11	4		10			10				5	4	1	1			
18—19	7		168	54·4	87	74	4	3			5	7	2		2			6				2				4	2	
19—20	4		164	50·9	85	71	1	2	1		2	4	1		3			3				3	1	1	1			
20—21	3		166	54	86	74	1	1	1	1	1	2	1		2			3				1	1					
21—22	2		161	52·9	87	73	1	1			1	2			1			2				1						
23—24	1		169	55·4	87	75		1				1		1				1				1					1	
Ogółem	78						40	31	7	7	39	60	16	1	39			54		2		36	8	3	4	4	13	

UWAGA: **W** rubryce „Gruźlica płuc" wykazano wszystkie zmiany chorobowe dróg oddechowych. Gruźlicy otwartej nie stwierdzono.

Spis podręczników na rok szkol. 1926|27.

Religja. Kl. I. Ks. Szydelski i ks. Thullie: Dzieje objawienia Bożego w Starym Testamencie. — Kl. II. Ks. Szydelski i ks. Thullie: Dzieje objawienia Bożego w Nowym Testamencie Cz. I. — Kl. III. Ks. Szydelski i ks. Thullie: Dzieje objawienia Bożego w Nowym Testamencie Cz. II. — Kl. IV. Ks. Jougan: Liturgika. — Kl. V. i VI. Ks. Jougan: Historja kościoła katolickiego. — Kl. VII. Ks. Sieniatycki: Dogmatyka. — Kl. VIII. Ks. Szeczeklik: Etyka.

J. polski. Kl. I. Reiter: Czytania Cz. I., Konarski: Gramatyka. — Kl. II. Reiter: Czytania Cz. II., Kryński: Gramatyka. — Kl. III. Reiter: Czytania Cz. III., Kryński: Gramatyka. — Kl. IV. Próchnicki-Wojciechowski: Wypisy polskie, Kryński: Gramatyka, Łoś: Zasady ortografji polskiej i słownik ortograficzny. — Kl. V. Wojciechowski: Wypisy polskie, Próchnicki: Wzory poezji i prozy, Łoś: Zasady ortografji polskiej i słownik ortograficzny. — Kl. VI. Chrzanowski-Wojciechowski: Wypisy polskie dla klas wyższych Cz. I., Łoś: Zasady ortografji polskiej i słownik ortograficzny. — Kl. VII. i VIII. Mazanowscy: Wypisy polskie, Łoś: Zasady ortografji polskiej i słownik ortograficzny.

J. łaciński. Kl. I. Frączkiewicz: Pierwsza książka łacińska, Sinko: Gramatyka łacińska. — Kl. II. Frączkiewicz: Druga książka łacińska, Sinko: Gramatyka łacińska. — Kl. III. Szczepański: Wypisy łacińskie wyd. 3, Szczepański-Pilch: Ćwiczenia polsko-łac., Sinko: Gramatyka łacińska. — Kl. IV. Szczepański: Wypisy łacińskie wydanie 3, Terlikowski-Szczerbański: Życie prywatne Rzymian, Sinko: Gramatyka łacińska, Szczepański-Pilch: Ćwiczenia polsko-łac. — Kl. V. Szczepański: Wybór mów Cycerona Cz. I. i II., Sallustius: De conjuratione Catilinae wyd. Rappaport, Terlikowski-Szczerbański: Życie starożytnych Rzymian, Samolewicz-Sołtysik: Gramat. łac. Cz. II. Składnia. Sallustius: De bello Jugurthino wyd. Rappaport. — Kl. VI Wybór pism filozoficznych Cycerona wyd. Szczepańskiego, Wybór mów Cycerona Cz. III. wyd. Szczepańskiego, Wybór z dzieł Wergiljusza wyd. Sinki, Wergilego Enejda, tłum. ks. Karyłowski (wyd. Bibl. Narod.), Terlikowski: Życie starożytnych Rzymian, Samolewicz-Sołtysik: Gramat. łac. Cz. II. Składnia. — Kl. VII. Wybór pism filozoficznych Cycerona wyd. Szczepańskiego, Wybór mów Cycerona Cz. III. wyd. Szczepańskiego, Wybór z dzieł Wergiljusza wyd. Sinko, Terlikowski-Szczerbański: Życie starożytnych Rzymian, Samolewicz-Sołtysik: Gramat. łac. Cz. II. Składnia. Kl. VIII. Pilch: Wybór pism Tacyta, Sinko: Wybór pism Horacego, Terlikowski: Życie starożytnych Rzymian.

J. grecki. Kl. IV. Winkowski-Taborski-Golias: Ćwiczenia greckie, Fiderer: Gramatyka grecka. — Kl. V. Wybór pism Ksenofonta wyd. Bednarowskiego, Winkowski-Taborski: Ćwiczenia

greckie, Fiderer: Gramatyka grecka, Terlikowski-Szczerbański: Życie starożytnych Greków. — Kl. VI. Homer: Odyssea wyd. Witkowskiego, Homer: Odyssea tłum. Siemieńskiego ze wstępem Sinki (Bibl. Narod.), Homer: Iljada wyd. Jezienickiego, Homer: Iljada tłum. Dmochowskiego, wstęp Sinki (Bibl. Narod.), Fiderer: Gramatyka grecka, Terlikowski: Życie starożytnych Greków. — Kl. VII. Homer: Odyssea wyd. Witkowskiego, Pisma Demostenesa, Terlikowski: Życie starożytnych Greków. — Kl. VIII. Sofoklesa: Antygona wyd. Oki, Platona: Wybór pism wyd. Jędrzejowskiego-Rappaporta, Terlikowski: Życie starożytnych Greków.

J. niemiecki. Kl. II. Jakóbiec i Leonhardt: Pierwsza książka niemiecka. — Kl. III. Jakóbiec i Leonhardt: Druga książka niemiecka. — Kl. IV. Jakóbiec i Leonhardt: Trzecia książka niem.— Kl. V. Lorentz: Metodyczny kurs j. niem. Cz. IV. — Kl. VI. Lorentz: Metodyczny kurs j. niem. Cz. V. — Kl. VII. i VIII. Lorentz: Metodyczny kurs j. niem. Cz. VI.

Historja. Kl. II. i III. Gebert i Gebertowa: Opowiadania z dziejów Ojczystych. — Kl. IV. Zakrzewski: Historja starożytna Cz. I. — Kl. V. Zakrzewski: Historja średniowieczna Cz. II. — Kl. VI. Zakrzewski: Historja nowożytna Cz. III. — Kl. VII. Lewicki: Historja Polski Cz. III. — Kl. VIII. Polska współczesna.

Geografja. Kl. I. Romer: Geografja, Atlas Romera. — Kl. II. Radliński T.: Europa Cz. I. — Kl. III. Radliński T.: Pięć części świata Cz. II. — Kl. IV. Radliński T.: Geografja Polski. — Kl. V. Pawłowski: Geografja I., III. kraje pozaeuropejskie. — Kl. VI. Pawłowski: Część ogólna I.. 1, kraje pozaeuropejskie. — Kl. VII. Pawłowski: II. 2, Polska. — Kl. VIII. Pawłowski, Bystroń i Peretiatkowicz: Polska współczesna.

Matematyka. Kl. I. Sierzputowski: Arytmetyka wraz z geometrją Cz. II. — Kl. II. Sierzputowski: Arytmetyka Cz. III. — Kl. III. Sierzputowski: Arytmetyka Cz. IV. — Kl. IV. Mihułowicz: Arytmetyka kl. IV., Łomnicki: Geometrja. — Kl. V. Mihułowicz: Arytmetyka kl. V., Łomnicki: Geometrja elementarna. — Kl. VI. Mihułowicz: Arytmetyka kl. VI., Łomnicki: Początki geometrji analitycznej. — Kl. VII. Mihułowicz: Arytmetyka kl. VII., Łomnicki: Początki geometrji analitycznej.

Przyroda. Kl. I. Nussbaum-Hilarowicz: Zoologja. — Kl. II. Domaniewski: Pogadanki przyrodnicze I. i II. — Kl. III. Domaniewski: Pogadanki przyrodnicze III. — Kl. VI. Łomniccy: Mineralogja, Rostafiński: Botanika. — Kl. VII. i VIII. Kawecki-Tomaszewski: Fizyka.

Propedeutyka. Kl. VII. Sosnicki: Logika. — Kl. VIII. Höfler-Zawirski: Zarys prychologji.

Wykaz uczniów w r. 1925|26.

UWAGA: Pod A. wymienieni są uczniowie, którzy otrzymali promocję do klasy następnej (chlubnie uzdolnieni zaznaczeni drukiem odmiennym), pod B. uczniowie nieklasyfikowani i ci, którzy w r. szk. wystąpili; pod C. przeznaczeni do egzaminu poprawczego lub uzupełniającego; pod D. nieuzdolnieni.

KLASA I. (21).

A. Bełej Eugenjusz, Biskupski Stanisław, Dajczak Piotr, Dunajewski Kazimierz, Dzięgała Michał, Kisielowski Jan, Kostrakiewicz Edward, **Kromp Mieczysław,** Krzyżanowski Adam, **Łomnicki Aleksander,** Mełech Zenon, Petryszyn Kazimierz, Radom Władysław, **Rojek Juljan,** Sołobodziński Włodzimierz, Stadnicki Jarosław, Wyspiański Franciszek, Zioła Michał.

B. Starycki Antoni (15/II. 1926), Weselak Władysław (14/XI. 1926).

C. Łazuta Eugenjusz (łać.), Wychrysta Józef (łać.), Dmytrowski Bolesław (łać.).

KLASA II. (32).

A. Baworowski Marjan, Białowąs Tadeusz, Bogusławski Stanisław, **Buczkowski Ludwik,** Chudzij Eugenjusz, Cwiąkalski Zdzisław, Dereń Jakób, Dolny Teofil, Grzegonowicz Franciszek, Kamiński Antoni, Kordal Adam, Kromp Władysław, Mazurek Jan, Mróz Józef, Nakonieczny Józef, Nawrocki Michał, **Partyka Kazimierz, Perterków Józef, Pintz Eugenjusz, Pytel Paweł,** Runiewicz Albin, Stankowski Marjan, Szmędziuk Jan, Tracz Jarosław.

B. Fryga Antoni (1/V. 1926).

C. Karakuć Eugenjusz (łać.), Kępinski Józef (łać.), Korobij Edward (łać.), Pachołek Mikołaj (niem.).

D. Czajkowski Zenon, Kuziw Marjan, Żarkowski Stanisław.

KLASA III. (31).

A. Abend Samuel, Ast Arnold, Bełej Mikołaj, Bieler Joachim, Brauner Izydor, Butyński Leon, Chociaj Wincenty, **Dupla Jan, Ehrenkrantz Majer,** Góralski Jan, Gross Joachim, Günsberg Leon, **Horwat Jan,** Kahane Jakób, **Laskowski Bronisław,** Radaczyński Tadeusz, Rychlewski Edmund, Sąsiadek Stanisław, **Siekanowicz Jan,** Szut Jan, Weinstock Dawid, **Włosek Kazimierz,** Wyspiański Tadeusz, Zellermayer Emil.

C. Chociaj Bronisław (łać.), Jaciuk Władysław (łać.), Kowal Paweł (pol.), Kwarta Władysław (łać.), Perlman Zygmunt (pol.).

D. Keppel Aleksander, Matuszkiewicz Roman.

KLASA IV. (27).

A. Birnberg Maks, Blatt Mojżesz, Dick Pejsach, Fuchs Karol, Kornweitz Gabriel, **Landesberg Jan,** Lewicki Stanisław, Mełech Roman, Mokanek Wiktor, Mrzygłocki Leon, **Ochs Norbert,** Olender Piotr, **Rojek Jan,** Rokicki Stanisław, **Rubin Kazimierz,** Scharf Szymon, Schauben Adolf, Schönberg Hirsch, Speizer Lazar, Stadnik Roman, **Uślip Maks,** Wojciechowski Edward, Wojtuś Jan.

B. Berestecki Antoni (1/V 1926).

C. Ciołko Jan (łać.), Gniewczyński Kazimierz (grk.), Katz Mojżesz (łać.).

KLASA V. (15).

A. Fuchs Chaim, Günsberg Szymon, Lille Marek, Ochshorn Maurycy, Sass Ozjasz, Segall Dawid, **Sternschuss Izrael,** Weinberg Izydor.

B. Graubart Ignacy (11/III. 1926).

C. Czaplicki Józef Jan (mat.), Jakóbiec Kazimierz (grk.), Kinczel Michał (łać.), Sigall Joachim (łać.), Springer Maurycy (pol.), Teiber Jan (pol.).

D. Dąbrowski Leonard.

KLASA VI. (27).

A. **Blemer Leon,** Gläsner Adolf, Gross Samuel, Gut Józef, Koffmann Elchanan, Katz Sussman, Korobij Tadeusz, Kreisberg Ignacy, Kristiampoler Jakób, Landes Józef, Liebergall Samuel, **Łomnicki Antoni,** Margulies Herman, Packer Józef, Petruszka Samson, Starkschall Józef, Szpunar Mieczysław, Thau Izydor, Weinberg Samuel, Werber Lorenz.

C. Lüfschütz Paweł (mat.), Ornatowski Stanisław (grk.), Pytel Józef (grk.).

D. Hardy Stanisław, Mauer Fischel, Wachmann Sussman, Walków Oktawjan.

KLASA VII. (20).

A. Blumenfeld Wilhelm, Friedman Benzion, Grünberg Juljusz, Katz Dawid, Kreitner Joachim, Olender Antoni, Pfeffer Boruch, **Rojek Marjan, Saphier Lazar,** Schneider Tadeusz, Seinfeld Izrael, Soroka Stanisław, Zawilski Marjan.

C. Blatt Abraham (mat.), Jakubowski Stefan (grk.), Kelber Edward (hist.), Krzyżanowski Zbigniew (grk.), Kycia Jan (niem.), Schwadron Nataniel (grk.).

D. Katz Osiasz.

KL. VIII. (25).

A. Barg Stanisław, Burgiel Karol, Degen Maurycy, Fischer Jakób, Gottlieb Abraham, **Gut Stanisław,** Haak Edmund, Juzwa Kazimierz, **Klecan Marjan,** Kleinberg Jakób, Kogut Antoni, Koreniec Aleksander, Landesberg Stanisław, Langer Stanisław, **Liebergall Adolf,** Mihilewicz Kazimierz, **Nagler Izak,** Nawrocki Włodzimierz, Olinger Leon, Podhorzer Mojżesz, Starkschal Natan, Szczęsny Edward, Wolański Ludwik, Wróbel Józef.

D. Jaworski Konstanty.